

[REDAKCYJNE], 16.08.2026 r.

Andrzej Łapa

ul. [REDAKCYJNE]
[REDAKCYJNE]
[REDAKCYJNE]

Ministerstwo Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

PETYCJA

Dotyczy: w sprawie wyłączenia zajęć z zakresu udzielania pierwszej pomocy ze szkolenia prowadzonego przez ośrodki szkolenia kierowców oraz powierzenia ich podmiotom zewnętrznym.

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1-3 i art. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym, wnoszę o podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zmiany ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców, w zakresie i z przyczyn opisanych poniżej.

I. Przedmiot petycji

Wnoszę o:

1. Uchylenie art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami oraz skorelowanych z nim przepisów, czyli o trwałe wyłączenie zajęć z zakresu udzielania pierwszej pomocy z programu szkolenia realizowanego przez ośrodki szkolenia kierowców i inne podmioty prowadzące szkolenie.
2. Wprowadzenie w to miejsce wymogu przedłożenia zaświadczenia o ukończeniu szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy, prowadzonego przez podmiot zewnętrzny z udziałem osób spełniających warunki określone w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, jako warunku utworzenia profilu kandydata na kierowcę, a tym samym warunku rozpoczęcia szkolenia w ośrodku szkolenia kierowców oraz przystąpienia do egzaminu państwowego, w tym do części teoretycznej egzaminu przez osoby, które nie odbyły szkolenia teoretycznego w ośrodku szkolenia kierowców.
3. Wprowadzenie ustawowego katalogu zwolnień z obowiązku przedłożenia zaświadczenia, obejmującego co najmniej lekarzy, pielęgniarki i położne, ratowników medycznych, ratowników w rozumieniu przepisów o Państwowym Ratownictwie Medycznym, funkcjonariuszy i strażaków posiadających uprawnienia ratownicze w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i innych służb oraz żołnierzy, którzy ukończyli szkolenie z zakresu pomocy przedmedycznej w ramach szkolenia

zawodowego, a także ratowników wodnych oraz osoby posiadające ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

II. Uzasadnienie

1. Państwo egzaminuje z wiedzy, której wcześniej nie wymagało

Obowiązujący model prowadzi do sytuacji, której nie da się obronić żadnym argumentem systemowym. Baza pytań egzaminacyjnych obejmuje zagadnienia z zakresu udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych, a część podstawowa egzaminu teoretycznego jest wspólna dla wszystkich kandydatów, niezależnie od tego, czy odbyli oni szkolenie teoretyczne w ośrodku szkolenia kierowców, czy przygotowywali się samodzielnie. Kandydat może zatem przystąpić do egzaminu państwowego bez jakiegokolwiek wcześniejszego szkolenia, odpowiedzieć na pytania dotyczące postępowania na miejscu wypadku i resuscytacji krążeniowo-oddechowej, uzyskać wynik pozytywny potwierdzony dokumentem urzędowym, a dopiero następnie zgłosić się do ośrodka szkolenia kierowców, aby odbyć w nim zajęcia z tego samego przedmiotu.

Państwo w drodze egzaminu weryfikuje więc i formalnie poświadcza wiedzę, której nabycia w żadnym momencie wcześniej nie wymagało, a następnie każe tę samą wiedzę przekazywać podmiotowi, który nie ma żadnych kompetencji do jej nauczania i który wynajmuje w tym celu osobę z zewnątrz. Kolejność została odwrócona, a zajęcia z pierwszej pomocy zostały w praktyce zdegradowane do roli formalności domykającej dokumentację kursu, zamiast stanowić realny warunek wstępny wejścia do systemu. Nie jest to wynik świadomego projektu dydaktycznego, lecz osad kolejnych nowelizacji podejmowanych z pobudek organizacyjnych.

Model postulowany w niniejszej petycji porządkuje to w sposób prosty i zrozumiały dla obywatela. Zaświadczenie z podmiotu zewnętrznego warunkuje utworzenie profilu kandydata na kierowcę, a więc każdy, kto wchodzi do systemu, ma za sobą rzetelne, praktyczne szkolenie potwierdzone przez podmiot wyspecjalizowany, niezależnie od tego, czy wybiera szkolenie w ośrodku, czy przygotowanie samodzielne. Jedna ścieżka, jeden warunek wstępny, brak wyjątków zależnych od wybranego trybu.

2. Nowa dyrektywa unijna potwierdza kierunek postulowanej zmiany

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2205 w sprawie praw jazdy, uchylająca dyrektywę 2006/126/WE, przesądza w załączniku II, że egzamin teoretyczny dla wszystkich kategorii pojazdów obejmuje wiedzę o działaniach, jakie kierujący może podjąć wobec ofiar wypadku drogowego, w tym podstawową wiedzę z zakresu pierwszej pomocy ze szczególnym uwzględnieniem resuscytacji krążeniowo-oddechowej, natomiast w przypadku kategorii C, CE, D, DE oraz podkategorii zakres ten zostaje rozszerzony o znajomość czynności podejmowanych po wypadku, w tym działań ratunkowych takich jak ewakuacja pasażerów.

Istotniejsze dla niniejszej petycji jest jednak założenie, które prawodawca unijny przyjął przy okazji. Dyrektywa dopuszcza bowiem zwolnienie kandydata z pytań egzaminacyjnych dotyczących pierwszej pomocy, jeżeli ukończył on certyfikowane praktyczne szkolenie z pierwszej pomocy obejmujące resuscytację krążeniowo-oddechową przed przystąpieniem do egzaminu praktycznego. Niniejsza petycja nie postuluje skorzystania z tej możliwości ani jakiegokolwiek ingerencji w zakres pytań egzaminacyjnych, natomiast sam fakt jej wprowadzenia dowodzi, że prawodawca unijny zakłada istnienie w porządkach krajowych certyfikowanego, praktycznego szkolenia z pierwszej pomocy funkcjonującego jako odrębny, rozpoznawalny element systemu. Polska takiej instytucji dziś nie ma, ponieważ zajęcia z pierwszej pomocy są u nas ukryte wewnątrz usługi szkoleniowej sprzedawanej przez przedsiębiorcę.

Termin transpozycji dyrektywy przypada na 26 listopada 2028 r., a jej stosowanie rozpoczyna się 26 listopada 2029 r., co oznacza, że rozwiązania systemowe w tym obszarze powinny być projektowane teraz, równolegle z pracami nad projektem UD402, a nie w ostatnim roku przed upływem terminu. Jest to tym bardziej uzasadnione, że projekt UD402 przewiduje powierzenie nowo tworzonemu Centrum Egzaminowania odpowiedzialności za bieżącą aktualizację pytań egzaminacyjnych i ich zgodność z aktualnym stanem wiedzy medycznej w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Państwo przygotowuje się więc do podniesienia standardu weryfikacji tej wiedzy, pozostawiając jednocześnie jej przekazywanie w rękach podmiotów, których przedmiotem działalności jest nauka jazdy.

3. Ośrodek szkolenia kierowców nie jest i nie powinien być podmiotem szkolącym w zakresie medycznym

Ośrodek szkolenia kierowców jest przedsiębiorcą wyspecjalizowanym w nauczaniu kierowania pojazdami i to na tym zadaniu powinien koncentrować swoje zasoby, kadre i infrastrukturę. Zajęcia z pierwszej pomocy prowadzi w nim osoba spełniająca warunki określone w art. 8 ust. 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, czyli podmiot całkowicie zewnętrzny wobec ośrodka, przy czym to ośrodek odpowiada za organizację zajęć, salę, dokumentację i zgłoszenie do organu nadzoru, nie mając żadnych kompetencji do oceny merytorycznej strony tych zajęć.

Rzeczywistość organizacyjna jest przy tym dobrze znana każdemu, kto pracuje w tej branży szkoleniowej. Ratownik medyczny przywozi do ośrodka fantom, materiały opatrunkowe i defibrylator treningowy w bagażniku własnego samochodu, prowadzi zajęcia w sali wykładowej zaprojektowanej pod wykład o zasadach ruchu drogowego, a następnie pakuje sprzęt i jedzie do kolejnego ośrodka. Jakość zajęć zależy w takim modelu nie od kompetencji prowadzącego, lecz od warunków, jakie zdoła mu zapewnić ośrodek szkolenia kierowców, od liczby stanowisk ćwiczeniowych możliwych do rozstawienia w sali zaprojektowanej pod inny rodzaj zajęć oraz od ilości sprzętu, jaki da się przewieźć między kolejnymi ośrodkami. Podmiot wyspecjalizowany dysponuje stałą bazą dydaktyczną, wieloma stanowiskami ćwiczeniowymi, fantomami z pomiarem jakości uciśnień, scenariuszami symulacyjnymi oraz zapleczem pozwalającym pracować w małych grupach. Wyniesienie tych zajęć poza ośrodki szkolenia kierowców jest więc w pierwszej kolejności działaniem projakościowym, a dopiero w drugiej porządkującym, i leży ono również w interesie samych ratowników medycznych, którzy zamiast pracować w warunkach zastanych w kolejnych salach wykładowych mogliby prowadzić zajęcia we własnym, przygotowanym do tego środowisku.

4. Rozwiązanie niemieckie jako gotowy wzorzec

Republika Federalna Niemiec rozwiązała ten problem systemowo i od lat funkcjonuje tam model, o którego wprowadzenie wnoszę. Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia o dopuszczeniu osób do ruchu drogowego, kandydaci ubiegający się o uprawnienia do kierowania muszą odbyć szkolenie z pierwszej pomocy obejmujące co najmniej dziewięć jednostek lekcyjnych po czterdzieści pięć minut, łączące zajęcia teoretyczne z ćwiczeniami praktycznymi, a dowodem odbycia szkolenia jest zaświadczenie wydane przez placówkę urzędowo uznaną do prowadzenia takich szkoleń albo przez podmiot administracji publicznej, w szczególności Bundeswehrę, Policję lub Policję Federalną. Katalog placówek urzędowo uznanych określa § 68 tego rozporządzenia, a należą do nich organizacje takie jak Niemiecki Czerwony Krzyż, Johannici, Maltańska Służba Medyczna czy Samarytański Związek Robotniczy oraz dopuszczeni operatorzy prywatni posiadający zezwolenie, przy czym zaświadczenie musi być przedłożone przy ubieganiu się o uprawnienia.

Kluczowe jest jednak to, czego w niemieckim modelu nie ma. Szkoła nauki jazdy nie prowadzi tych zajęć, nie organizuje ich, nie dokumentuje i nie odpowiada za nie, ponieważ zaświadczenie jest dokumentem składanym w procedurze administracyjnej, a nie elementem usługi szkoleniowej sprzedawanej przez przedsiębiorcę. Warto również odnotować, że niemiecki wymiar dziewięciu jednostek lekcyjnych odpowiada blisko siedmiu godzinom zegarowym zajęć, podczas gdy polskie cztery godziny lekcyjne dają trzy godziny zegarowe, co pokazuje skalę różnicy w traktowaniu tego samego zagadnienia.

5. Paradoks lekarza na kursie prawa jazdy

Art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami nie przewiduje żadnych zwolnień podmiotowych. Skutek jest taki, że lekarz systemu, ratownik medyczny, pielęgniarka oddziału intensywnej terapii, strażak z uprawnieniami ratownika krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego czy policjant po przeszkoleniu z pomocy przedmedycznej, przystępując do kursu na prawo jazdy, muszą odbyć czterogodzinne zajęcia z zakresu, który stanowi element ich codziennej praktyki zawodowej. Jest to rozwiązanie, którego nie da się obronić ani argumentem bezpieczeństwa ruchu drogowego, ani argumentem dydaktycznym, a które generuje realny koszt i realną stratę czasu po stronie osób wykonujących zawody o kluczowym znaczeniu dla systemu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Prawodawca niemiecki rozwiązał tę kwestię w § 19 ust. 3 rozporządzenia o dopuszczeniu osób do ruchu drogowego, zwalniając z obowiązku przedłożenia dowodu odbycia szkolenia między innymi osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów lekarskich lub stomatologicznych, świadectwem ukończenia kształcenia w zawodach medycznych regulowanych przepisami federalnymi lub krajowymi, a także zaświadczeniem o odbyciu szkolenia sanitarnego, ratowniczego albo o uzyskaniu odznaki ratownika wodnego w stopniu srebrnym lub złotym. Polska nie musi w tym zakresie niczego wymyślać, wystarczy przenieść na grunt krajowy sprawdzoną konstrukcję i dostosować katalog do polskiej systematyki zawodów medycznych oraz uprawnień ratowniczych.

6. Skutki ekonomiczne i organizacyjne

Postulowana zmiana nie generuje kosztów po stronie budżetu państwa, ponieważ nie tworzy nowej instytucji ani nowego obowiązku merytorycznego, lecz przenosi obowiązek już istniejący do podmiotów, które i tak go dziś faktycznie wykonują. Dla kandydata na kierowcę zmiana jest kosztowo neutralna, gdyż koszt zajęć z pierwszej pomocy jest obecnie wliczony w cenę kursu. Dla ośrodków szkolenia kierowców oznacza usunięcie obowiązku organizacyjnego, który nie leży w ich kompetencjach, oraz odpowiedzialności za dokumentowanie zajęć, których merytorycznej strony nie są w stanie zweryfikować.

III. Odniesienie do przewidywalnych zastrzeżeń

Wobec zastrzeżenia, że zmiana podniesie koszt uzyskania prawa jazdy, wskazuję, że koszt ten jest ponoszony już dzisiaj, jedynie w formie ukrytej w cenie kursu, a rozdzielenie obu usług czyni go jawnym i poddanym konkurencji rynkowej.

Wobec zastrzeżenia, że wyniesienie szkolenia poza ośrodki obniży odsetek osób faktycznie przeszkolonych, wskazuję, że skutek będzie dokładnie odwrotny, ponieważ zaświadczenie staje się warunkiem utworzenia profilu kandydata na kierowcę, a więc warunkiem twardym, weryfikowanym przez organ administracji.

Wobec zastrzeżenia, że postulat uderza w ośrodki szkolenia kierowców, wskazuję, że jest on formułowany przez czynnego instruktora nauki jazdy i zmierza do odciążenia ośrodków

z zadania, które nie należy do ich kompetencji, przy jednoczesnym pozostawieniu im pełnego zakresu działalności właściwej, czyli szkolenia w zakresie kierowania pojazdami.

Wobec zastrzeżenia, że sprawa powinna zostać przesunięta do prac nad wdrożeniem dyrektywy 2025/2205, wskazuję, że postulowana zmiana jest z tą dyrektywą w pełni spójna i powinna zostać zaprojektowana łącznie z pracami nad projektem UD402, ponieważ rozdzielanie tych prac oznaczałoby projektowanie tego samego obszaru systemu dwukrotnie, w odstępie kilku lat i pod presją terminu transpozycji.

Wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję oraz w Biuletynie Informacji Publicznej moich danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska, stosownie do art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach.

Z poważaniem
Andrzej Łapa